

59^e jaargang nr. 7

juli

Stawel op

In dit Orgaan:

- Afscheid van een betrokken voorzitter
- Samen aan de slag voor een duurzaam buitengebied
- Het kabinet valt, de boer staat op
- Korting op kruidenrijk grasland voor Enschedese boeren
- In' deens bie j 'n grondverzetbedrijf
- Inschrijving najaarsinzaai meerjarige akkerranden geopend
- Lonneker Laandleamn: vergoeding voor langjarig beheer
- Rondleidingen boerderijen zijn begonnen
- Save the date: Toekomst voor boeren
- Kalender

Fraukje Roeleveld

06-28439956

Gerrit Meutstege

06-51372588

Voor info over de erfcoaches:

www.erfcoachoverijssel.nl

AFSCHEID VAN EEN BETROKKEN VOORZITTER

Van consulent tot gemeenteraadslid en uiteindelijk voorzitter – Gerrit Jan van der Veen is meer dan een generatie lang actief geweest voor STAWEL. Na bijna negen jaar de voorzittersshamer te hebben gehanteerd, neemt hij nu afscheid. Op vrijdagmiddag 11 juli was het zover. Tijdens een feestelijke bijeenkomst bij het Lammerinkswönner werd Gerrit Jan in het zonnetje gezet en droeg hij de voorzittersshamer over aan zijn opvolger, Harry Nijhuis.

Op 1 april 1985 trad Gerrit Jan in dienst als consulent bij STAWEL, als opvolger van Hans van den Esschert die met pensioen ging. In de vijftien jaren die volgden kwamen uiteenlopende onderwerpen aan de orde. Een mooie manier om terug te kijken op die periode zijn de gebundelde uitgaven van Ons Orgaan, de nieuwsbrief

van STAWEL. Zo werd in 1984 de superheffing voor melkveehouders ingevoerd, wat grote impact had op de bedrijven. Ook de mestwetgeving, die de aanwending van mest beperkte, leidde in die jaren tot veel boerenprotesten.

In de jaren tachtig werkte STAWEL samen met de gemeente aan de zogenaamde Hinderwetvergunningen voor agrarische bedrijven. Ook werd in overleg met milieuorganisaties een gemeentelijk Ammoniak Reductie Plan opgesteld en uitgevoerd. Het terugdringen van stikstofemissies (in de vorm van ammoniak) speelde dus toen ook al een grote rol.

Eind jaren tachtig en begin jaren negentig werden veel natuurplannen uitgewerkt in het kader van de Ecologische Hoofdstructuur. Ook daarin speelde STAWEL, en daarmee Gerrit Jan, een belangrijke rol. Samen met de gemeente werd een wettelijk verkavelingsproject voor Enschede aangevraagd, wat leidde tot integrale herinrichtingsprojecten in Enschede-Zuid en later ook in Enschede-Noord. Altijd met het uitgangspunt om plannen van onderop te realiseren, met breed draagvlak in het gebied.

Een ander mooi voorbeeld is de oprichting van Stichting Landschapsbeheer Eschmarke (Stalesch). In het kader van de aanleg van de N35 door dit gebied moest natuur worden gecompenseerd. Waar het beheer daarvan doorgaans bij organisaties als Landschap Overijssel kwam te liggen, besloten de gezamenlijke grondeigenaren in de Eschmarke om Stalesch op te richten. Zo beheerden zij samen de aangelegde nieuwe natuur, die met name werd ingericht als biotoop voor de zeldzame boomkikker.

In 1998 besloot Gerrit Jan zijn carrière een andere wending te geven en vertrok hij bij STAWEL. Op 1 januari 1999 werd hij opgevolgd door de huidige consulent, Gerrit Meutstege. Daarmee ontstond ook ruimte om een andere ambitie te vervullen: de gemeentepolitiek. Een vertegenwoordiger zijn in de gemeenteraad die ook snapt hoe het buitengebied in elkaar zit en wat er speelt. Van 2002 tot 2014 was hij raadslid voor het CDA, deels als fractievoorzitter. In die periode bleef STAWEL op zijn netvlies. Het bestuur kende destijds nog de constructie waarin drie gemeenteraadsleden als adviseur waren verbonden, en Gerrit Jan was één van hen.

Het was dan ook niet verwonderlijk dat STAWEL in 2016 bij Gerrit Jan aanklopte toen een nieuwe voorzitter werd gezocht. Zijn kennis van het gebied, zijn ervaring met de werkzaamheden van STAWEL en zijn brede netwerk maakten hem de ideale kandidaat. Sindsdien is er met succes gewerkt aan de verdere ontwikkeling

Wisseling van de Consulent.

Op de agenda stond vermeld de overgang van de lopende werkzaamheden tijdens de wisseling van de Consulent.

Ingaande 1 april zal de heer G. J. van der Veen, als opvolger van Van den Esschert met zijn werkzaamheden een aanvang nemen.

Gedurende een inwerkperiode van één maand onder leiding van Van den Esschert, en daarna zal hij geheel zelfstandig de werkzaamheden van de stichting voortzetten. De afhandeling van nog bepaalde lopende werkzaamheden door Van den Esschert, zullen in een nader overleg met het Dagelijks Bestuur worden geregeld. Door het bestuur zal aandacht worden besteed aan de voorziening voor een tijdelijke kantoorruimte voor de heer Van der Veen.

Meststoffenproblematiek.

Met de aangekondigde wet Bodembescherming

van STAWEL tot een brede organisatie die zich inzet voor een toekomstbestendige ontwikkeling van het buitengebied van Enschede.

Zijn inzet voor het Enschedese buitengebied is breed en langdurig geweest, en daarmee van onschatbare waarde. Gerrit Jan was voor STAWEL een betrokken en gedreven voorzitter met veel mensenkennis. Hij zette zich altijd in voor samenwerking en het behouden van goede omgangsvormen. Met zijn scherpe blik en brede overzicht wist hij processen goed te sturen, altijd met oog voor het algemeen belang. Daarbij kon hij situaties onafhankelijk en zorgvuldig beoordelen. "Gerrit Jan, dank voor alles!"

"SAMEN AAN DE SLAG VOOR EEN DUURZAAM BUITENGEBIED"

Harry Nijhuis nieuwe voorzitter Stawel

Het buitengebied van de gemeente Enschede staat de komende jaren voor grote uitdagingen. De ontwikkelingen in de agrarische sector, de energietransitie, de invoering van de kaderrichtlijn water, adaptie aan de gevolgen van klimaatverandering, recreatie en toerisme, natuurontwikkeling en -behoud, de grote behoefte aan woningen; allemaal raken deze onderwerpen nadrukkelijk het buitengebied. Het buitengebied is voor de regio Twente en daarmee ook Enschede van grote waarde. De toekomstige ontwikkelingen vragen een sterke samenwerking tussen alle betrokkenen en gebiedspartners. Stawel is één van die partners. Als nieuwe voorzitter van deze organisatie hoop ik hieraan een steentje bij te dragen. Ik kijk uit naar de samenwerking met alle buurtkringen, andere organisaties en mensen die vorm willen geven aan een duurzame ontwikkeling van het Enschede buitengebied.

Zelf ben ik geboren en getogen in De Lutte. Als je in zo'n dorp woont is het buitengebied, de plattelandscultuur en het boerenbestaan nooit ver weg. De betrokkenheid en verwevenheid groeit dan als vanzelf.

Mijn voorganger Gerrit Jan van der Veen wil ik graag bedanken voor zijn jarenlange en onvermoeibare inzet, betrokkenheid en passie voor het prachtige Enschedese buitengebied.

HET KABINET VALT, DE BOER STAAT OP

De val van een kabinet kan gezien worden als een uitkomst van onmacht. In de afgelopen weken hebben we kunnen ervaren hoe vier politieke partijen vanuit onmacht niet in staat zijn gebleken om elkaar te vinden, om het beste in elkaar naar boven te halen. De opgaven waren of zijn te complex en de verschillen in visies te groot om samen het beste pad voor Nederland uit te zetten.

Voor de landbouwsector is de val extra spijtig, want er stond en staat veel op het spel. In het afgelopen jaar en de jaren ervoor was de hoop op Den Haag gevestigd, want er zou gewerkt worden aan een toekomstperspectief voor de landbouw. Wat er nu de komende periode nog van gaat komen is gissen, maar het leert ons in ieder geval wel dat waar het kabinet valt, de boer zelf zal moeten opstaan, hoeveel onmacht ook hij of zij soms ervaart.

In ons werk als erfcoaches spreken wij regelmatig agrarisch ondernemers die plannen hebben voor een verandering in hun bedrijfsvoering of die willen starten met een kansrijke nevenactiviteit. Het zijn ondernemers die, binnen de marge van hun mogelijkheden, wel zoeken naar verandering en perspectief voor hun eigen bedrijf en de onmacht weten te parkeren. De ontwikkelingen uit Den Haag markeren ze als iets waar ze niet of nauwelijks invloed op hebben, waarna ze zich liever focussen op datgene waar ze wel mee aan de slag kunnen.

Het is typerend voor het karakter en de competenties van deze ondernemers om zich juist te focussen op het haalbare. Uiteraard moeten we daarbij de kanttekening maken dat niet alleen ondernemerskwaliteiten, maar ook omgevingsfactoren van invloed zijn op de mate van ondernemerschap.

Nu het kabinet gevallen is, kan het juist anderen ruimte bieden en stimulans geven om op te staan. Welke ontwikkelkansen kan je binnen je eigen bedrijf wel benutten, op welke manier kan je invloed uitoefenen op nieuw te ontwikkelen beleid, hoe kan je het hoofd bieden aan het gevoel dat je stilstaat of zelfs achteruitgaat? Hoe fijn is het dan om tijdens het opstaan een handje geholpen te worden? Daarbij kan een erfcoach helpen. In Enschede is dat Gerrit. Hij kent het gebied, de mensen en weet wat er speelt in de regio. In een vertrouwelijk gesprek denkt hij met je mee over jouw situatie, jouw keuzes, en de mogelijkheden op korte en lange termijn.

Een gesprek met Gerrit is kosteloos, vrijblijvend en vaak een fijne eerste stap om weer richting te krijgen. Maak kennis met Gerrit en plan eenvoudig een afspraak via onze contactpagina. Of neem telefonisch contact op met Stawel. De telefoonnummers van Gerrit en Fraukje staan bovenaan deze nieuwsbrief.

[Kijk op de contactpagina en maak een afspraak met een erfcoach](#)

KORTING OP KRUIDENRIJK GRASLAND VOOR ENSCHEDESE BOEREN

Wil je dit najaar kruidenrijk grasland inzaaien? Maak dan gebruik van korting op zaaizaad via www.1001ha.nl. Dankzij een bijdrage van de Brede Coalitie (LTO, Landschapsfonds Enschede, Landschap Overijssel en STAWEL) kunnen 20 Enschedese boeren gebruik maken van een korting van €150 voor maximaal 6 hectare.

Normaal ligt de prijs van kruidenrijke grasmengsels hoger dan Engels Raaigras, maar met deze korting komt het ongeveer op hetzelfde neer.

Productief kruidenrijk grasland is een mooie manier om eiwit van eigen land te halen en meer diversiteit in het perceel te krijgen. Bovendien verleng je hiermee het groeiseizoen, omdat de kruiden en grassen op verschillende dieptes wortelen, wat het gewas beter bestand maakt tegen droogte.

IN' DEENS BIEJ 'N GROONDVERZETBEDRIEF

Seend 'n paar moand bun'k wier an 't weark, nee dit moal geet'nich um vriejwillegersweark, mar echt weark woara'k nich umhen kan en elken morn met gangs möt van mien' baas.

Et groondverzetbedrief Wolter de Weul hef miej in de tang (feijlik zol et aansum mötten wean) en zoargt dervuur da'k elken morn in beweging blief. Et eerste wa'k doo a'k de oogn los heb, is de gediene opzied schoeven en noar boeten loeren. Iedern dag wier is et ofwochen hoovöl heupe zaand der op 't grös lingt. En dee bearge möt vot aans blif 'n grösmaeier derin stekken, dan bun'k nog wieter van hoes. Der zit dus niks aans op as met de kruujwaagn en de batse op 'n trad en dee zaandbulten vot te doen. Ik zee miej ok gin kaans um al dat zaand wier in dee weulngeate te kriegen. Et woondert miej ok nog aait hoo zun klein zwart mormel et vuur mekaa krig um zukke grote heupe zaand noar boamn te wearken.

Mar ik was et good zat, 'n betje knooien in' hof, dat wil nog wa, mar da'k elken morn vuur dat groondverzetbedrief gangs mös doar ha'k niks gin oarighead meer an. Onderwiel ha'k dan ok a heel wat kruujwaagns vol zaand noar 'n greuntenhof hen brach en doar wier oetstraefd. Et mos 'n moal ophoolden, doarum he'k stea's opzoch waarvan ik dachen da'k ze doar te pakken kon kriegen en' stuk of wat van dee klemmen zat. "Zo, ik zal oeleu wal kriegen, lilke monsters da'j bunt" en met 'n geröst

geveul gung ik sloopen. 'n Aanderen morn warren der wat van dee klemmen losgoan en vol vertrouwen trök ik de klemmen oet de groond. Heel in de wiedten deep oonder de groond meanen ik da'k mien' baas 'sleiep oet' heuren zeggen. Van leu dee der verstaand van hebt heuren ik da'k klemmen met de dreugte deper mos zetten.

Too he'k et op ne aandere waag pakt en bun noar de Welkoop goan um vergif te halen, mar dat gung zomear nich, ik mos boer wean met ne vergunning um vergif te können gebroeken. Mar zee harren wa carbid en dat zol ok good helpen um dee krengen vot te jagen. Dus he'k 'n antal grote kloetens koch en op verschillende stea's in de weulngeate stopt, luk water debiej en doar kwam nen besten daamp of. Van dat steenken zollen ze op 'n löp goan. Joa, efkes leek et good te goon, mar nen dag later warren ze vief meter wiederop an 't graven.

En iej könt et ok treffen da'j net alns op hebt ruumd, oe um dreajd en der nen niejen bult lig.

Ok dat heurt der almoal bie'j boetenof wont.

Leida van 'n Danngoarn

INSCHRIJVING NAJAARSINZAAI MEERJARIGE AKKERRANDEN GEOPEND

Meerjarige akker- en weilandranden kunnen in het najaar worden ingezaaid, zodat de rand vroeg in het voorjaar bloeit. Mede daardoor hebben ze ecologische voordelen voor insecten. Er zijn minder bewerkingen en er is eerder bloei. Vaak vormt zich het eerste jaar een rozet, waarna de bloei het volgende jaar plaatsvindt. Hierdoor kunnen meerjarige akkerranden iets minder fleurig zijn dan eenjarige akkerranden. Echter is daar in het onderstaande plaatje nog geen sprake van!

Wil je gebruik maken van najaarsinzaai met een meerjarig akkerrandenmengsel? Schrijf je dan voor 21 augustus in. Het zaaizaad en het inzaaien wordt vergoed vanuit Landschapsfonds Enschede. Bij voldoende aanmeldingen organiseert Landschapsfonds Enschede een inzaairond in september. We gaan ervan uit dat de akkerrand 3 jaar blijft staan, zolang deze nog in goede conditie is.

Meer informatie? Bekijk [hier](#) het verschil tussen eenjarige en meerjarige mengsels, het moment van inzaaien en beheersvoorschriften.

Figuur 1 Prachtige foto van rechts een akkerrand die in het najaar 2024 is ingezaaid bij de Herenboeren Usseler Es

LONNEKER LAANDLEAMN: VERGOEDING VOOR LANGJARIG BEHEER

Ben je een grondeigenaar en gevestigd in het buitengebied van Lonneker dan is het mogelijk om deel te nemen aan het project *Lonneker Laandleamn* voor langjarig beheer van landschapselementen. Ook zijn er mogelijkheden voor aanleg en herstel van landschapselementen. Er is dus nog ruimte beschikbaar: een deel van het budget is reeds toegekend aan nieuwe 21-jarige beheercontracten via het systeem van de Groen Blauwe Diensten. Hoe dit werkt en wat het kan opleveren? Neem contact op en we leggen het graag uit.

Wat kun je verwachten bij deelname?

Binnen het project kun je, via de Groen Blauwe Diensten systematiek, een jaarlijkse vergoeding ontvangen voor het langjarig beheer (21 jaar) van landschapselementen op je bedrijf, zoals o.a. houtwallen, poelen, bosjes, (voedsel)hagen en solitaire bomen. Dit draagt bij aan de kwaliteit van natuur en landschap én zorgt ervoor dat jouw inspanningen en het werk dat je ermee hebt vergoed worden. En het mooie is dat het geld ook beschikbaar is voor de hele periode, want het wordt apart gezet in het Landschapsfonds.

Interesse? Stuur dan een mail naar info@landschapsfondsenschede.nl of bel met Gerrit (TEL: 06-51372588)

RONDLEIDINGEN BOERDERIJEN ZIJN BEGONNEN!

Geef het door aan familie, vrienden en kennissen dat ze vanaf 16 juli elke woensdag en vrijdag in de zomervakantie bij een boerderij kunnen kijken in Enschede!

KIJK - VOEL - RUIK - PROEF

KOM JIJ OOK?

Koeien kijken!

Elke woensdag &
vrijdag in de
zomervakantie.

De rondleiding
duurt 1 tot 1,5 uur

€ 3 per persoon
Kinderen < 2 jaar gratis

OPGEVEN VERPLICHT

UI TERLIJK 11.00 UUR OP DE DAG VAN DE
RONDLEIDING

Let op:
honden niet toegestaan & deelname op eigen risico!

VOOR ALLE INFO & OPGEVEN CHECK:
[STAWEL.NL/PROJECTEN/RONDLEIDING-
BOERDERIJ-ENSCHEDÉ/](http://STAWEL.NL/PROJECTEN/RONDLEIDING-BOERDERIJ-ENSCHEDÉ/)

SAVE THE DATE: TOEKOMST VOOR BOEREN

Aanmeldlink: <https://toekomstvooronsplatteland.nl/toekomst-voor-boeren>

 3 oktober 2025

 'Het Hagen'
HAAKSBERGEN

 12:00 uur - 16:00 uur
Inloop (11:45 uur) incl. lunch
Afsluiting met borrel
(programma volgt)

Foto: Barbara Tienen

Alvast aanmelden?
Scan hiervoor de QR code

~ SAVE THE DATE ~
'Toekomst voor boeren'

KALENDER

In het buitengebied van Enschede wordt door het hele jaar door van alles georganiseerd. Van sfeervolle dorpsfeesten en sportieve evenementen tot open dagen op boerderijen en historische molendagen: er is altijd iets te beleven.

Woensdag 16 juli

Rondleidingen op de boerderij in de zomervakantie. Vanaf 16 juli, elke woensdag en vrijdag in de zomervakantie. [Locaties](#)

Zondag 14 september

Proef het Platteland. Fietstocht tussen verschillende locaties in Enschede Noord. Nadere info volgt.

Zondag 5 oktober

Robersfondsmiddag, met een try out van de nieuwe revue van Gewoon Aans. "Wat'n gedoo." Nadere info volgt.